

UNIVERZITET U BEOGRADU

2874

Dr SVETISLAV ŽIVOJINOVIĆ

REDOVNI PROFESOR UNIVERZITETA

ZAŠTITA ŠUMA

Naučna Knjiga

BEOGRAD, 1958

PREDGOVOR

Naši šumarski stručnjaci svakim danom sve se češće suočavaju sa problemima iz zaštite šuma. Uzrok tome je što su šume naše zemlje, u većini slučajeva, tokom prošlog i ovog stoleća bile podvrgnute preteranoj eksploataciji i time dovedene do iscrpljenja, a mnoge i do devastacije. To je izazvalo poremećaje u šumskoj biocenozi, dovelo do njenog labilnog stanja i uslovalo pojavu raznih štetnih uticaja organske i neorganske prirode. S druge strane nastojanja našeg šumskog gazdinstva da što pre podigne i obnovi nestale i iscrpljene šume i to novim vrstama drveća, obično unetim, u mnogim slučajevima stvara šume neotporne prema raznim štetnim uticajima. To su glavni razlozi što se razne štetočine u našim šumama danas sve češće javljaju u ugrožavajućem obimu i što se našem gazdinstvu postavljaju problemi kako sačuvati od štetnih uticaja stare i novopodignute šume. Ujedno to je i razlog što je nauka o zaštiti šuma dobila danas prvorazredni značaj u šumskom poslovanju.

U našem šumarstvu dosada je naučna obrada materije iz zaštite šuma bila dosta jednostrana. Uglavnom je rađeno na problemima štetnih šumskih insekata i bolestima šumskog drveća a ostali mnogobrojni štetni uticaji bili su u priličnoj meri zapostavljeni. Razume se da je ovo imalo štetnih posledica za šumsko poslovanje i naše šumarstvo uopšte. Zato se osećala potreba za jednim priručnikom koji će sa naučne tačke gledišta obuhvatiti sve štetočine u gazdinskoj šumi i dati pravilne smernice odbrane od njih. Drugim rečima, osećala se potreba za knjigom koja će obraditi sve šumske štetočine, dati njihov štetni značaj, ulogu koju one imaju u šumi kao biocenozi i izneti šta sve šumskom gazdinstvu stoji na raspoloženju da se suprotstavi, u cilju zaštite, mnogobrojnim štetnim uticajima.

Knjiga *Z a š t i t a š u m a* pretstavlja prvo delo ove vrste na našem jeziku. Ona je kao takva u prvom redu namenjena, kao univerzitetski udžbenik, studentima šumarstva, ali će nesumnjivo, tim pre što je prva i što kod nas ima malo knjiga iz zaštite šuma, biti i koristam priručnik stručnjacima na terenu. Njena je težnja da studentima šumarstva da neophodna znanja iz nauke iz zaštite šuma, a stručnjacima šumarstva da pomogne u rešavanju mnogobrojnih problema iz zaštite šuma.

U udžbeniku je izneta i materija iz zaštite šuma koja u našoj praksi još nije uvedena. Međutim, pri izradi ove knjige bila je težnja da se studentima, budućim šumarskim stručnjacima, ukaže na čitavu problematiku iz zaštite šuma i na sve ono što je u praksi neophodno činiti da bi se šuma odbranila od mnogobrojnih štetočina.

Za izradu ovog udžbenika korišćena je inostrana i domaća literatura kao i lična zapažanja autora. Naročito se vodilo računa da se u što većoj meri koriste rezultati ispitivanja domaćih autora, pošto su dobijeni radom u našim klimatskim i lokalnim uslovima. Neka dela iz zaštite

šuma poslužila su kao osnova za izradu izvesnih poglavlja u udžbeniku: za poglavlje o fitopatogenim gljivicama uglavnom su korišćeni podaci knjige Šumska fitopatologija od M. Josifovića; za štetne šumske insekte Šumarska entomologija od S. Živojinovića; za dinamiku populacije štetnih organizama Die Waldkrankheiten od F. Sch w e r d t f e g e r - a; a za uvodni deo i štetno dejstvo od oluje knjiga Lehrbuch des Forstschutzes od Chr. W a g n e r - a.

Pri izradi udžbenika koristio sam pomoć mnogih stručnjaka i svojih saradnika. Od prof. dr M. Josifovića i prof. dr M. Krstića dobio sam korisne sugestije za izradu fitopatološkog dela u Zaštiti šuma; prof. dr B. Jovanović pružio mi je pomoć pri izradi partije o šumskim korovima; tehničku pomoć oko sređivanja registra stručnih termina imao sam od asistenta ing. N. Petrovića. Najzad treba istaći i pomoć dobijenu od kolega sa terena koji su me u toku izrade Zaštite šuma obavestavali o štetnim pojavama na svojim šumskim područjima.

Većina slika u udžbeniku je originalna, a manji je deo uzet iz drugih knjiga. Znatan deo fotografija, prvenstveno štetnih insekata, snimio je docent dr K. Vasić, a za uzročnike biljnih oboljenja docent dr M. Perišić, a manji broj je dobijen od drugih stručnjaka čija su imena navedena u legendi slika. Sve crteže u udžbeniku izradio je laborant B. Užičanin.

Svima pomenutim licima najtoplije se zahvaljujem na ovom mestu na ukazanoj mi pomoći.

Beograd, marta 1957 god.

S. Živojinović